

XVII. ÉVFOLYAM / 6. SZÁM
2020. DECEMBER

Orvosok Lapja

A Magyar Orvosi Kamara
hivatalos folyóirata

Mit hoz a jövő?

A VÁLTOZÁS ELKEZDŐDÖTT, DE SOK MÉG A TEENDŐ

ELNÖKSÉG

Az első évünk

AKTUÁLIS

A SARS-CoV-2
diagnosztikája

DIPLOMÁSOK

A COVID pszichés
vonatkozásai

UTÁNPÓTLÁS

Díjat kaptak
a jövő kiválóságai

Miként vonatkozik az új jogviszonytörvény a fogorvosokra?

2020. október 5-én robbant a hír, hogy a Magyar Orvosi Kamara elnöksége által elért béremelés megvalósul. Számos kollégámmal együtt izgatottan kezdtem olvasni a parlament honlapjára gyorsított eljárásúként felkerült irományt: hogyan és mire fog vonatkozni az azóta már törvényi szintre emelkedett, új egészségügyi szolgálati jogviszony? A törvény kihirdetése óta eltelt két hónap, kijöttek a végrehajtási rendeletek, így már sokkal tisztábban látunk.

A 2020. évi C. törvény az új egészségügyi szolgálati jogviszonyról november 18-án már hatályba is lépett. Ugyanakkor a törvény legtöbb paragrafusa csak jövő év január 1-jétől élesedik. Ezt követően az eddigi közalkalmazotti státuszban lévő orvosok és egészségügyi dolgozók átkerülhetnek ebbe az új szolgálati jogviszonyba. A törvény megjelenését követően számos tisztázatlan kérdés volt, ugyanakkor a november 28-án megjelent három végrehajtási rendelet a legtöbbet, még ha nem is a MOK kívánalmának megfelelően, de tisztázta.

Ennek megfelelően jelentősen csökkentek az áthelyezésre (vezényelhetőségre) vonatkozó kötelezettségek: ez két év helyett 44 nap lett. Február 26-ig mindenki eldöntheti, hogy aláírja-e vagy sem az új jogviszonyt, nem lesz automatikus átsorolás. Ugyanakkor a másodállás összeférhetetlensége nem szűnt meg, és továbbra is előzetes engedélyhez kötött maradt.

MI VONATKOZIK AZ ALAPELLÁTÁSRA ÉS A FOGORVOSOKRA?

Amit első olvasatra látunk, aszerint mind a törvény, mind az 528/2020. (XI. 28.) számú kormányrendelet (amely a törvény végrehajtásáról rendelkezik) szintén kizárólag az állami és önkormányzati fenntartású egészségügyi intézményekre korlátozza az új jogviszony törvény kiterjesztését. A törvény főleg az eddig közalkalmazotti státuszban lévő dolgozókra vonatkozik. Így sem a vállalkozói formában működő háziorvosokra (és házi gyermekorvosokra), sem a döntő többségben szintén privatizált formában működő, alapellátó fogorvosokra nem vonatkoznak a törvényben megfogalmazott előnyök és kötelezettségek. Utóbbiból kivétel a paraszolvenica elfogadásának tilalma, amely a Btk.-ba emelése miatt minden orvosra egyaránt fog vonatkozni, jogviszonytól függetlenül.

Ha jobban belegondolunk, az „állami” vállalkozói réteg kimaradása egy észszerű döntés a kormány részéről, mivel a feladatellátási szerződés keretein belül vállalkozási formában működő orvosoknak van egy bizonyos szabadságfokuk (sokan épp emiatt választották ezt a formát). Szabadon gazdálkodhatnak az eszközök beszerzését, az aszisztenciájuk személyét és fizetését tekintve. Önrendelkezhetnek a szabadságukra vonatkozólag is. Ebbe külsőleg beleszólni csak kötelező államosítással lehetne, amely számos problémát szülne. Ugyanakkor ismertek mind a háziorvosi, mind az alapellátó fogorvosi finanszírozás anomáliái: a jelenleg jelentősen elégtelen finanszírozás mellett az állami bértábla fizetései nem kigazdálkodhatók. Egy ilyen törvényi erejű béremelés az állami fenntartású szektorban extrém feszültségeket szülne a vállalkozói réteg és az állami szektor között.

A közel tízezer vállalkozói orvost érintő megoldást úgy kell a kormánynak kialakítania, hogy érezhető mennyiségű béremelkedéssel járjon ez a változás. Akamara háziorvosi lobbijának eredményeként megjelent a 1848/2020. (XI. 25.) Korm. határozat, amely a *Háziorvosi, háziorvosi ügyeleti ellátás* jogcíme előíranyoz egy több mint 72 milliárd forintos korrekciót. Az összeg elosztásának pontos részleteiről még nem jelent meg jogszabály. Mindazonáltal egy egyszerű számolással egy fél és 1 millió forint közötti átlagos praxisfinanszírozás-emelkedésről lehet szó háziorvosi praxisonként, amelyből jelentős fizetésemelés lesz adható.

A FOGORVOSOK NEM KAPNAK TÖBBLETFINANSZÍROZÁST?

Sajnos az alapellátó fogorvosi, fogorvosi ügyelet címszó alatt a 2021-es költségvetésben egy fillér

módosítás nem történt. Ebből kifolyólag – mai állapot szerint – ugyanabból kell jövőre is gazdálkodnia a vállalkozási formában működő, alapellátó fogorvosoknak. Ezzel kapcsolatban a MOK mind Pintér Sándor belügyminiszter, mind Kásler Miklós EMMI miniszter részére jelezte a határozott aggodalmát, és kérte, hogy az alapellátó fogorvosok részére is legyen biztosított egy hasonló többletfinanszírozás. Reméljük a kormány megfontolja a kamara kérését.

Itt kell megjegyezni, hogy 2019 őszén két lépésben volt államtitkári ígéret a „rezsitámogatás” címszó alatt nyújtott finanszírozás emelésre. Ennek 2021-től 140 ezer forintos emelésnek kellene lennie. Nem meglepő, de ez az összeg mind ez ideig semmilyen szinten nem jelent meg a jövő évi költségvetés számaiban. Kíváncsian várjuk, lesz-e változás az alapellátó fogorvosok finanszírozását tekintve.

A FOGORVOSI PRAXISOK VISSZAÁLLAMOSÍTÁSA A CÉL?

Ha nem lesz változás, akkor az egy egyértelmű jel arra, hogy a kormány nem nyújt fenntartható alternatívát a vállalkozói formában való működtetésre. Mivel az önkormányzati tulajdonban maradt praxist ellátó fogorvos kollégáknál más lesz a helyzet, ezért ők megkapják az új bértábla szerinti fizetést.

A kamara belső felmérése szerint a működő praxisok 10%-át nem privatizálták, ők mind belekerülhetnek automatikusan az új szolgálati jogviszonyba, a és szolgálati idejüknek megfelelően már februártól az emelt szintű bérezést fogják kapni. A pár éve „kényszervállalkozásba” kényszerített kollégák minden bizonnyal nagyon nem fognak örülni a kialakult helyzetnek.

Viszont mi lesz azokkal a fogorvos kollégákkal, akik az új törvény miatt visszaadnák a vállalkozói formát, és (újra) önkormányzati/állami alkalmazottként folytatnák a praxisok ellátását? Eddig erre nem volt egyértelmű válasz. Ugyanakkor az 528/2020. (XI. 28.) kormányrendelet 4. § paragrafusának (3) pontja tisztázza a kérdést. Eszerint az egészségügyi tevékenység végzésére irányuló szabadfoglalkozás keretében, az egyéni egészségügyi vállalkozóként, az egyéni cég tagjaként, illetve a társas vállalkozás tagjaként eltöltött időt is egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött időnek kell tekinteni. Így ha a fogorvos kolléga úgy dönt, hogy a továbbiakban újra alkalmazotti formában szeretné ellátni a feladatait, megteheti, és a tényleges praxisban töltött idejének megfelelő bértábla fogja megilletni.

Ez komoly bérfeszültséget fog gerjeszteni az állami szférába maradt (visszakerült) és a vállalkozói formában maradt kollégák között a béremelés, a finanszírozás eltérései miatt. Ha így marad minden,

akkor a kormányzat minden bizonnyal lassan, de szeretné visszaállamosítani az alapellátó fogorvosi praxisokat (is).

HOGY ALAKUL A SZAKVIZSGA NÉLKÜLI FOGORVOSOK BÉREZÉSE?

Maradva az új törvénnyel felvértezett állami szféránál, különösen érdekes kérdés a fogorvosok helyzete. Az új bértábla jelentős különbséget tesz a szakvizsgával rendelkező szakfogorvosok és a szakvizsga nélküli fogorvosok esetében. Ma, az évfolyamokon végzett fogorvostan hallgatók akár 50%-a is szakvizsga nélkül dolgozik, mert a törvény teljes kompetenciával ruházza fel a fogorvosi diplomával rendelkező fogorvost. Sokszor sajnos elegendő tapasztalat nélkül kerülnek ki a munka világába, mivel államilag támogatott rezidens hely alig van.

Lehet, hogy változni fog ez a helyzet, és újra több fogorvosnak lesz lehetősége államilag támogatott fogszakorvos képzésben részt venni? Az alap fog- és szájbetegségek szakvizsga, amelynek letételére az Európai Unióba lépésünktől fogva nincs lehetőségünk, minden idősebb fogorvos kollégának megvan. Most is lenne igény egy hasonló alap szakvizsgára, csak sokan nem engedhetik meg a térítéses fogszakorvos képzést, pedig ez jelentősen emelné a szakma színvonalát. Hosszú távon jelentősen emelni kellene az állami szakfogorvosi képzés keretszámait.

LESZNEK ÁLLAMI FOGORVOSI ASSZISZTENSEK?

Ha tényleg az államosítás a cél, akkor fontos megemlíteni, hogy az állami szférában maradt (illetve visszakerülő) fogorvosi szakdolgozói réteg az új törvény rossz oldalát fogja látni. Ők szintén kapni fognak köteleket, de a fizetésük az „E” fizetési kategória szerint lesz megállapítva, tehát továbbra is iszonyatosan alacsony marad. Az első időszakban a pótlékok nélkül számított bruttó bérük mindössze 162 és 194 ezer fog mozogni, majd az emelést követően is csak alig bruttó 119 és 279 ezer forint közé fog esni.

Számukra mindenképp indokolt lesz a további béremelés elérése, különben a szakképzett asszisztencia el fog menni a kizárólag magánfinanszírozású szektorba, szakképzett asszisztencia nélkül pedig a fogorvosi munka elképzelhetetlen. ●

